

Bos

4.000 ha meer bos voor Vlaanderen

Het bosuitbreidingsplan toegelicht

Auteur: Ute De Meyer - Bron: Bosuitbreidingsplan, 2020

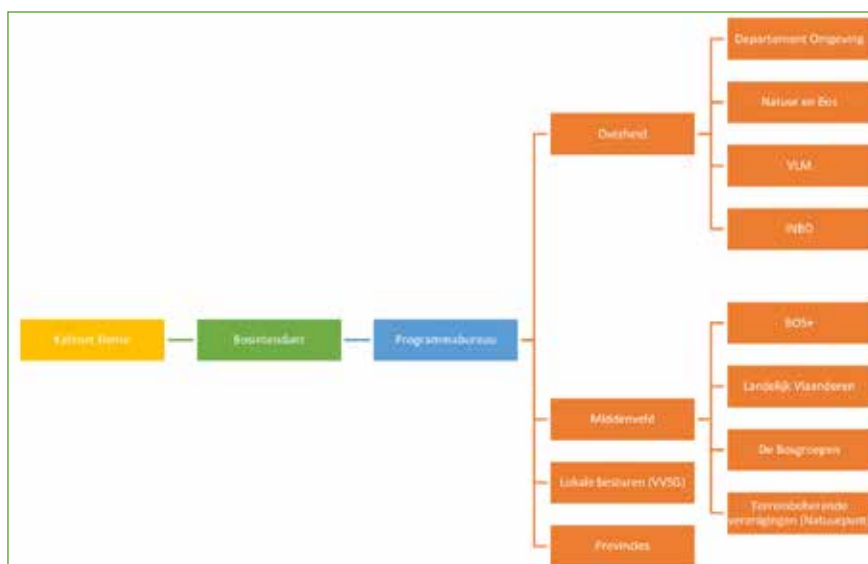
Op vrijdag 26 mei stelde Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir, in het bijzijn van onder meer Landelijk Vlaanderen en De Bosgroepen, het bosuitbreidingsplan voor. In dit plan zet de minister uiteen hoe de Vlaamse regering 4.000 ha extra bos wil realiseren tegen 2024, alsook welke voorbereidingen ze treft voor de realisatie van 10.000 ha tegen 2030.

Samenwerking

Met het bosuitbreidingsplan tracht de Vlaamse regering alle burgers te mobiliseren om aan bosuitbreiding te doen. Jeugdverenigingen, bedrijven, particulieren, landbouworganisaties, erfgoedverenigingen: iedereen die meer bos wenst te realiseren wordt betrokken. Initiatieven zoals bosambassadeurs, bosaanspreekpunten bij lokale besturen en een brede en geïndividualiseerde communicatie worden momenteel verder uitgewerkt om het proces te faciliteren en in de kijker te zetten. Samenwerking wordt met andere woorden gezien als de sleutel tot succes.

Via een overlegstructuur, genaamd 'Programmabureau', worden vertegenwoordigers van de overheid, lokale besturen en experts van het middenveld inzake bebossing

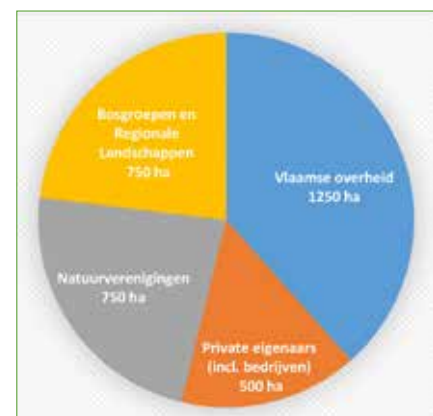
bijeengebracht om verschillende aspecten (financiering, wetgeving, knelpunten...) te bespreken. Vanuit het middenveld zetelen Landelijk Vlaanderen, De Bosgroepen, BOS+ en Natuurpunt in het Programmabureau. De Vlaamse administraties die nauw betrokken zijn in het proces, zijn: Natuur en Bos van de Vlaamse overheid, de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) en het Departement Omgeving. Tot slot zijn ook de lokale besturen en de provincies betrokken. Het Programmabureau wordt gecoördineerd door een 'bosintendant', die in contact staat met het Kabinet Demir.

Figuur 1: Overlegstructuur

Doelstellingen en instrumenten

Per actor werd er een indicatieve verdeling gemaakt over het aantal te bebossen hectaren grond, waarbij de zwaarste lasten gedragen zullen worden door de sterkste schouders, met name de Vlaamse overheid (zie figuur 2 voor een overzicht). De verdeling is indicatief en een inschatting van het kabinet Demir op basis van haalbaar geachte doelstellingen.

Figuur 2: Indicatieve verdeling per actor.

Om de vooropgestelde doelstellingen te behalen, worden een aantal instrumenten ingezet:

- Gerichte strategie van Natuur en Bos om te bebossen **gronden aan te kopen**. Hierbij zal ook de mogelijkheid gegeven worden aan private eigenaren om aan zelfrealisatie te doen.
- **Aankoopsubsidies** voor de aankoop van grond (bos) met het oog op erkenning als natuureservaat (natuurbeheerplan type 4) en **subsidies voor de inrichting** van deze nieuwe toegankelijke bossen.

Het steunpercentage voor de aankoop van gronden in groene bestemmingen zal **verhoogd** worden.

- Een nieuwe subsidie voor private eigenaren van 2,5 €/m² voor het grondwaardeverlies en de aanplantkost, genaamd '**investeringsubsidie bos**'.
- Verschillende instrumenten van VLM zoals recht van voorkeur, recht van voorkoop... zodat er bebost kan worden op de geschikte plaats. Ook wordt er een **grondenbank Bebossiping** opgezet om het verwerven van gronden te versnellen.

Bestemmingen

In eerste instantie wil men bosuitbreiding realiseren op percelen met een groene bestemming. Uit onderzoek van Natuur en Bos blijkt dat 26.000 ha in Vlaanderen hiervoor in aanmerking komt. Vervolgens wordt er gekeken naar nog te bestemmen gronden, waaronder zo'n 7.000 ha in openbaar eigendom is. Naast deze afbakening, wil men de bosuitbreiding focussen op:

- Uitbreiding bestaande boscomplexen.
- Het versterken van de valleien via een blauwgroene dooradering.
- Verbindingen tussen kleinere of geïsoleerde bossen.
- Stadsrandbossen en lokale bossen/bosjes – zowel nabij plattelandskernen als in suburbane gemeenten.

Daarnaast wordt er ook ingezet op grotere projecten zoals ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP), land- en inrichtingsprojecten, ruilverkavelingen en strategische projecten. Een aantal voorbeelden hiervan zijn: het RUP Omgeving Vliegvelde Malle (25 ha), het RUP Vallei van de Oude Kale en Vinderhoutse bossen (ca. 155 ha) en Vlaamse Ardennen

rond Ronse (ca. 350 ha).

Drempels

Vooraleer de schup in de grond kan, botsen beplanters vaak op verschillende muren. Het Aanspreekpunt Privaat Beheer – Natuur en Bos heeft begin dit jaar een nota opgemaakt die niet alleen de verschillende knelpunten opsomt, maar ook mogelijke oplossingen voorlegt.

We lezen in het bosuitbreidingsplan dat men een aantal van deze drempels wil wegwerken, namelijk de pachtwetgeving, het verkrijgen van vergunningen, subsidiemechanismen en de mestwetgeving. Daarnaast zijn er nog andere hinderpalen waardoor het in de praktijk vaak zeer moeilijk is om meer bos te realiseren en waarvan we hopen dat deze ook aangepakt zullen worden.

Plantgoed

Nieuwe herkomstgebieden voor zaai- en plantgoed worden geselecteerd zodat de bossen klimaatrobust zijn. Hiervoor wordt – slechts – een aantal honderden kilometers zuidelijker gekeken dan vroeger. INBO liet recent een reeks nieuwe geschikte zaadbronnen officieel erkennen. Daarnaast werd de lijst met aanbevolen herkomsten verder uitgebreid met officiële zaadbronnen uit Nederland en Noord-Frankrijk. Onder meer de Europese zwarte populier (*Populus nigra* L.) werd hierin opgenomen.

Tevens zullen niet-professionele bebossers via verschillende kanalen (ecopedia, Inverde en bosaanspreekpunten) de juiste informatie en ondersteuning kunnen vinden voor de juiste selectie van het plantgoed, de

juiste plantmethode, alsook andere nuttige informatie. Tot slot zijn er zo'n 10 miljoen boompjes nodig om 4.000 ha bos te realiseren. Via een contractteelt met de Vlaamse kwekers wil de Vlaamse regering voldoende plantsoen garanderen.

Voorheen kon je geen aanspraak maken op de subsidie grondwaardeverlies als je je terrein met populieren wou aanplanten. Met de nieuwe subsidie 'investeringsubsidie bos' zal dit wel mogelijk zijn, op voorwaarde dat een onderetage aangelegd wordt of tot stand kan komen en in stand gehouden wordt. (Dit alles onder voorbehoud van de goedkeuring van de subsidie.)

Bosteller

Heb jij, sinds oktober 2019, bos aangeplant? Dat ook minstens 10 op 10 meter groot is? Dan kan je dit melden op de bosteller (www.bosteller.be).

Als je jouw bos aanmeldt op de bosteller, kijkt Natuur en Bos goed na dat het wel degelijk om nieuw bos gaat. Natuur en Bos doet dat door te vergelijken met allerlei kaarten en andere gegevens, zoals vergunningen, subsidies en kapmachtigingen.

De meeste bossen die op de bosteller gemeld worden, zijn nieuwe bossen. Die worden op de teller 'Nieuw bos' opgeteld. Sommige bossen worden geplant als compensatie van een bos dat elders gekapt werd. Als dat het geval is, wordt het bos op de teller 'Compensatiebos' opgeteld.

Financiering

Om 4.000 ha meer bos te realiseren in Vlaanderen deze legislatuur voorziet het bosuitbreidingsplan in totaal € 121 miljoen. Hieronder vind je een (deel) van het overzicht van de financiering:

1	Aankoop gronden ANB - 700 ha	€ 35.000.000	
2	Realisatie bebossiping ANB + VLM - 1.000 ha	€ 6.000.000	6.000 €/ha
3	Aankoopsubsidie voor erkende natuurreservaten - 750 ha	€ 33.750.000	
4	Bebossiping erkende natuurreservaten - 375 ha	€ 2.025.000	5.400 €/ha
5	Bebossiping private eigenaars - 500 ha	€ 12.500.000	25.000 €/ha
6	Bebossiping door lokale besturen - 750 ha	€ 4.050.000	5.400 €/ha
7	Natuurlijke bebossiping natuurreservaten - 375 ha	€ 0	
8	Bebossiping door Bosgroepen en Regionale Landschappen (voor private eigenaars) - 750 ha	€ 18.750.000	25.000 €/ha
9	Grondenbanken VLM - 160 ha	€ 8.000.000	

Wens je ook te bebossen? Contacteer je plaatselijke Bosgroep via www.bosgroepen.be